

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΘΑΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ καὶ ἔβραχον παιδικῶν περιοδικῶν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχόν ἐπὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν ὁμιλησῆαι καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀξιόστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς πατέρας.

ΣΥΝΤΑΡΟΜΗ ΠΡΟΔΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΤΗΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δε. 40. Ἐξέμημος δε. 22. Τριμήνιος δε. 12.
ΕΣΤΗΡΙΚΟΥ: Αἰγιόπου γράσει διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολάρια 4.—Ἀγγλίας καὶ ἑλ. ἂν ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλ. Κρατῶν ὀβολία 10.
Ἐξέμημος καὶ Τριμήνιοι ἀνάλογως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ Τῶ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουσι τὴν 1ην Οὐνοδήτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐρμούδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βασιλειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 31ος

Ἐν Ἀθήναις, 23 Φεβρουαρίου 1924

Ἔτος 46ον—Ἀριθ. 13

ἹΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

[Ἐπισημοποίησις τοῦ Λοχαγῶν DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'. (Συνέχεια)

Ὁ Γιάννης ὄρμησε σὺν τρελλός.

— Νερό! φώναξε. Νερό καὶ σφουγγάρι! Τρέξε γρήγορα! Τρέξε, μωρὲ καθόνι, καὶ μὴ μὲ κοιτᾷς μὲ χέρια κρεμασμένα!

Ὁ στρατιώτης τινάχτηκε σὺν ἀπὸ ἠλεκτρικὸ ρεύμα, ἄφησε κάτω παπούτσια καὶ βούρτσες καὶ ἔτρεξε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγεῖλια. Σὲ λίγο γύρισε μὲ τὸ σφουγγάρι καὶ μὲ μιὰ λεκάνη νερὸ καὶ ὁ Γιάννης κατόρθωσε νὰ διορθώσῃ ὀπισθόποτε τὸ κακὸ.

Τότε μόνον πῆρε ἀναπνοήν καὶ θυμήθηκε πῶς ἦταν γύρω του καὶ ἄλλοι.

— Αὐτὸ μὲ σκανδαλίζει, σφέ μου, τοῦ εἶπε ὁ Ἑρρίκος. Τόση σημασία ἔχουν λοιπὸν αὐτὰ τὰ σχέδια;

— Σημασία! Ἡ λέξη εἶναι πολὺ μικρὴ! Οὐτε περισσότερα οὐτε λιγότερα, θὰ φέρουν ἐπανάστασιν εἰς τὴ ναυτιλία.

— Τὰ παραλέε, καίμενε!

— Ἄκου με πού στὸ λέω! Τὸ ξέρω πῶς γὰρ σένα αὐτὰ τὰ πράγματα δὲ μποροῦν ν' ἀξίξουν ὅσο ἓνα καλὸ ἄλογο καὶ ἓνα καλὸ σπαθί. Καὶ ὅμως δὲν ξέρεις τί ἐκπλήξεις θὰ μᾶς παρουσιάσῃ αὐριο ἢ ἐπιστήμη!

— Καλὰ! ἔχει γούστο νὰ μοῦ πῆς τώρα ὅτι θὰ φτιάξετε κανένα μηχανοκίνητο ἵππεά πού τὸ σπαθί του θὰ γυρίσῃ καὶ θὰ πετσοκόβῃ μὲ ἐλατήριο!...

— Ἄσε τώρα τ' ἀστεία. Ὁ ἑλικὸς μου θὰ κάνει θαύματα.

— Καὶ σὺν τί θὰ κάνει ὁ ἑλικὸς σου;

— Θὰ κινήσῃ πλοῖα... ἀτμόπλοια!

— Πφ! Δὲ μοῦ τὸ λές τόσην ὥρα ὅτι σκοπεύεις νὰ μοῦ γίνῃς θαλασσινοῦ!

— Αἰωνίως ὁ ἴδιος! Ἐννοία σου, θὰ μείνῃς στεριανὸς καὶ πάντα πυροβολητής. Ἀλλὰ συνεργάζομαι μὲ τὸν

κ. Νορμάν, ἓνα μηχανικὸ πού προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἰδέαν τοῦ λοχαγῶν Ντελλί, νάντικαταστήσῃ τις ἀκτινωτὲς ρόδες τῶν ἀτμοπλοίων μᾶς μ' ἓνα νέο κινήτηρα, τὸν ἑλικά!

Ὁ Ἑρρίκος ἔσκυψε πάνω στὸ σχέδιο. Ὁ συνταγματάρχης χαμογελοῦσε σιωπῶντας.

— Ὅτις θέλεις νὰ μᾶς πῆς ὅτι μ' αὐτὸ τὸ πρᾶματάκι πού μοιάζει σὺν τριπλὸ κουτάλι, θὰ μπορέσης νὰ κινήσῃς μιὰ φεργάτα;

— Ναί, Ἑρρίκο μου, αὐτὸ λέω, ἢ μάλλον αὐτὸ λέμε, ἐγὼ καὶ ὁ κ. Νορμάν.

Ὁ ὑπολοχαγὸς τῶν σπαχήδων κοίταξε τὸν ἀδερφό του μὲ τὴ συγκρατάβαστη ἐκείνη μὲ τὴν ὀποία κοιτάζουμε τοὺς ἀνθρώπους πού κυνηγοῦνε χίμαιρας.

— Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἐπιμένεις, δὲ λέω τίποτα! Τὸ κάτω-κάτω περνᾷς τὴν ὥραν σου μ' αὐτὰ τὰ σχέδια!

— Ὅχι, δὲν περνᾷ τὴν ὥραν μου, ἵππεά μου, εἶπε ὁ Γιάννης κάπως ἐρεθισμένος. Ἐχω τὸ ζῆλον καὶ τὸν ἐνθουσιασμό πού ἐμπνέει κάθε ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια. Στάσου, Ἑρρίκο, δὲ διάβασες οὐ στή Σκωτία ἔφτιασαν σιδερένιες γραμμὲς καὶ μεταφέρουν τὰ ἐμπορεύματα πάνω σ' αὐτὲς μὲ ἀτμοκίνητα βαγόνια; Δὲν εἶδες τ' αἶμα κίνητα πλοῖα μὲ τις ἀκτινωτὲς ρόδες στὰ πλευρά; Γιατί λοιπὸν ἀρνείσαι τὴν πρόθεσιν τῆς καθύριον;

— Δὲν ἀρνιέμαι τίποτα, Γιάννη μου, ἀπάντησε ὁ Ἑρρίκος ἐπηρεασμένος ἀπ' τὴν πίστη πού εἶχαν τὰ λόγια τοῦ ἀδελφοῦ του.

— Καὶ ἔτσι πρέπει! ἐξακολούθησε ὁ τελευταῖος σοβαρὰ. Τίποτα δὲν ἐπιτρέ-

πεται ν' ἀρνηθῶμε!... Ἄ, στάσου! φώναξε ἀνοίγοντας ἓνα χαρτοφύλακα. Μὲ κατηγορεῖς ὅτι ἀφίσα τὴν τέχνην μου, τὰ κανόνια. Λοιπὸν, ὀρίστε!

— Μπα! Σχέδια κανονίων! εἶπε ὁ Ἑρρίκος ἀφοῦ κοίταξε τὰ σχέδια πού τοῦ ἐξείπλωσε ὁ ἀδελφός του.

— Μάλιστα, σχέδια κανονίων!

— Μὰ γὰρ στάσου! Στὰ καλά σου εἶσαι; Τί θέλουν αὐτὲς οἱ ραβδώσεις στὸ ἐσωτερικὸ τῆς κάρτης; Καὶ αὐτὸ

τὸ ἀνοίγμα στὸ πίσω μέρος; Βάλληκες νὰ σκοτώσης τοὺς πυροβολητὰς μᾶς;

— Γιατί δὲ σκοτώνουσι; σὺ διὰν ρίχνεις μὲ τὸ πιστόλι;

— Μὰ συγκρίνεται τὸ γέμισμα τοῦ πιστολιοῦ μὲ τὸ γέμισμα τοῦ κανονιοῦ;

— Καὶ συγκρίνεται ἢ ἀντίστασιν τῆς κάρτης τοῦ κανονιοῦ, μὲ τὴν ἀντίστασιν τοῦ πιστολιοῦ; (1)

— Ναί, μὰ τὸ κλείσιμο αὐτοῦ τοῦ ἀνοίγματος δὲ θάναί ποτὲ ἔσο χρειάζεταιται δυνατό.

— Αὐτὸ μὲλετῶ τώρα. Πρέπει νὰ βρεθῇ κατάλληλα κλειστό, εἶπε σοβαρὰ ὁ νεαρὸς σοφός.

— Καὶ οἱ ραβδώσεις;

— Ἐχουν καὶ αὐτὲς τὸ σκοπὸ τους: Ὅταν ἢ ὀβίδα...

— Ἄλι! φώναξε ξαφνικὰ ὁ συν-

(1) Τὰ κανόνια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γέμιζαν ἀπ' τὸ στόμιον. Ἡ ἐφαρμύνη τῶν ἐπιπορευμάτων κινουμένων τότε ἀρχίζε νὰ μελετᾷται. Ὅσο γὰρ τις ραβδώσεις τῆς κάρτης, αὐτὲς χρειάζονται γὰρ νὰ δύνουν ἐπιπορευτὰ στήν ὀβίδα καὶ ὑπάρχουν καὶ στὰ σημερινὰ τελειοποιημένα κανόνια. Ἐπιπεότερος λόγος γὰρ τὴν ἐφεύρεσιν αὐτὴν γίνεται σὲ καταπνὸν κεφάλαιον αὐτοῦ τοῦ μυθιστορήματος.—Σ. τ. Μ.

Ὁ στρατηγὸς Μπουγκῶν. (Σελ. 98, στ. α.)

ταγματάρχης. Με ζαλλισατε με τις επιστημες και τις εφευρεσεις σας!

Ο «μικρός», δηλαδή ο πυροβολητής, που όσο διαρκούσε η συζήτηση είχε καθαρίσει εύσυνετα το παρκέτο και τώρα τα χέρια του ήταν κατάμουρα, έσπυσε να υπακούση, κρέμοντας μη λερώνση τη στολή του αξιωματικού του—και, πατέρας και γιοί, ξεκίνησαν για το Σαιν-Σύρ.

Ο Έρρικος Καρδινιάν πέρασε πολύ όμως τις μέρες της αδείας του στο Παρίσι. Τα συγχαρητήρια των φίλων του τον άποζημίωσαν με το παραπάνω για τους κόπους που είχε χάσει στην Αφρική. Ο συνταγματάρχης Νεράν, του δού των «κυνηγιών»,—το πρώτο σύνταγμα όπου υπηρέτησε,—θέλησε να τιμήσει τον Έρρικο και έλοι οι αξιωματικοί, οι παλιοί άρχηγοί του, του κάμαν ένα μεγαλοπρεπέστατο τραπέζι, όπου παρεκάθησαν κι' ο συνταγματάρχης Καρδινιάν κι' ο αδελφός του Έρρικού.

Με λίγα λόγια, ο Έρρικος έβρισκε παντού ένθουσιώδη ύποδοχη. Οι έρωτήσεις έπεφταν βροχή κι' ο φίλος μας περιοριζόταν να δίνει λεπτομέρειες, παραλείποντας από μετριοφροσύνη, τα δικά του κατορθώματα πράγμα που τον έκανε ακόμη πιο συμπαθητικό.

Μια μέρα πούχε πάει με τον πατέρα του στο Παρίσι, συνήντησαν στα Ήλύσια—Πεδία έναν άνθρωπο με ρεντιγκότα, όπωσδήποτε ήλικιωμένο, με πρόσωπο σχεδόν άσκητικό, και με μάτια φωτεινά και γεμάτα θέληση.

— Καλημέρα, συνταγματάρχα! είπε ο ξένος περνώντας δίπλα απ' τους φίλους μας.

— Ο στρατηγός Μπυγκώ! σφύριξε ο συνταγματάρχης στ' αυτί του γιου του. Και δυνατά:

— Στρατηγέ μου, έχω την τιμή να σας χαιρετήσω και να σας παρουσιάσω το γιό μου Έρρικο, ύπολοχαγό των σπαχήδων, έν αδελφά.

— Μεγάλη μου εύχαριστηση, ύπολοχαγέ, είπε ο Μπυγκώ. Κι' άφοϋ μάς δίνεται ή εύκαιρία, άς μιλήσουμε λιγάκι για την Αφρική.

— Στάς διαταγές σας, στρατηγέ μου! Ο Μπυγκώ έδειχνε μεγάλο ένδιαφέρον για την έκστρατεία της Αφρικής κι' οι έρωτήσεις του ήταν αδιάκοπες. Έμεινε ένθουσιασμένος απ' τις άπαντήσεις του ύπολοχαγού.

— Πολύ καλά, είπε μ' εύχαριστηση.

Ίσως θα μάς δοθή εύκαιρία να ξαναδωθούμε.

— Το ποθώ θερμά, στρατηγέ μου!

— Άλήθεια, μιλάτε άραδικά;

— Μάλιστα, στρατηγέ μου. Έφτά χρόνια που έκαμα κει-κάτω, φρόντισα ν' άποκτήσω κι' αυτό το έφόδιο.

— Και κάματε θαυμάσια!

Υστερα, άφινοντας τη συζήτηση, έπιασε απ' το μπράτσο το συνταγματάρχη και τον τράβηξε κοντά του.

— Συγγνώμη, ύπολοχαγέ, έχω να πώ δυο λόγια στο συνταγματάρχη ίδιαιτέρως.

Ο Έρρικος άποτραδήχτηκε.

— Άγαπητέ μου συνταγματάρχα, είπε τότε ο Μπυγκώ, θα σας πώ κάτι που προς το παρόν θα μείνει μεταξύ μας: Στις 19 Ιανουαρίου θ' άνακινήθω το ζήτημα της Άλγερίας στη Βουλή.

Είμαι σέ θέση να γνωρίζω θετικά ότι θ' άναθέσουν σε μένα κι' σ' ένα συνάδελφό μου δυο σπουδαίες διοικήσεις στην Αφρική. Λοιπόν, εύθως μόλις δημοσιευθή ή διαταγή, έλατε να με βρήτε

μαζί με τον Μπυγκώ, για το Όράν, ως ύπασιπστής του, κι' ο Έρρικος για το Άλγέρι, μαζί με τον στρατηγό Δαμρεμόν, που τον είχε προσλάβει στο έπιτελείο του.

Περιττό να προσθέσω ότι ο Γιάννης κουβαλούσε μέσα στη βλίτσα του και τα περίφημα σχέδιά του, λογαριάζοντας ν' άπασχολή τις ώρες που θα του περίσσευαν κει-κάτω στη μελέτη των εφευρεσεών του.

Ο πιστός του Μπουλούκος, ο ύπηρέτης, τον άκολουθοϋσε στην έκστρατεία, εύχαριστημένος γιατί θα ξεμούδιαζε λιγάκι. Είχε βαρεθή πια να γυαλιζει μπότες και να κάθεται χωρίς ν' άκούη τουφεκίδι.

Κι' ένθ' ο Γιάννης διευθυνόταν στο Όράν, ο Έρρικος έφευγε για δεύτερη φορά για την Κοσταντή. Ο στρατηγός Δαμρεμόν είχε άποφασίσει να δώση όριστικό χτύπημα, για να εξαγοράση την άποτυχία της πρώτης πολιορκίας.

Το κανόνι έμελλε και πάλι να βροντήση!

—Βρωμότοπος!... Χαρά στην άποικία!... Μά ποϋ β'έθηκε τόσο χιόνι στην Αφρική;...

και το γιό σας τον άναλαμβάνω έγώ.

— Εύχαριστώ στρατηγέ μου. Μά δεν έχω μόνο το σπαχή μου, έχω κι' άλλον, ίδιμο αδελφό του, ύπολοχαγό του πυροβολικού, που μ' έδες τις προσπάθειές του, δεν κάτρωσε ως τώρα να λάβη μέρος σ' έκστρατεία. Σάς ζητώ την προστασία σας και για τους δυο.

— Σύμφωνοι, θα μου παρουσιάσετε και τον πυροβολητή σας.

Και μ' αυτά τα λόγια χωρίστηκαν. Σέ λίγες εβδομάδες, οι προβλέψεις του Μπυγκώ πραγματοποιήθηκαν. Είχε όνομασθή άρχηγός των στρατευμάτων της έπαρχίας του Όράν. Ο στρατηγός Δαμρεμόν ανέλαβε τα στρατεύματα της Κοσταντής.

— Μια χαρά ήρθαν τα πράγματα, είπε ο συνταγματάρχης Καρδινιάν. Έχω γνωριστή προσωπικώς με τον Δαμρεμόν, ώστε οι δουλειές μας θα κανονιστούνε.

Κι' έτσι την άνοιξη του 1837, ο Γιάννης και ο Έρρικος έφευγαν απ' το Τουλόν για την Αφρική, ο πρώτος

μαζί με τον Μπυγκώ, για το Όράν, ως ύπασιπστής του, κι' ο Έρρικος για το Άλγέρι, μαζί με τον στρατηγό Δαμρεμόν, που τον είχε προσλάβει στο έπιτελείο του.

Περιττό να προσθέσω ότι ο Γιάννης κουβαλούσε μέσα στη βλίτσα του και τα περίφημα σχέδιά του, λογαριάζοντας ν' άπασχολή τις ώρες που θα του περίσσευαν κει-κάτω στη μελέτη των εφευρεσεών του.

Ο πιστός του Μπουλούκος, ο ύπηρέτης, τον άκολουθοϋσε στην έκστρατεία, εύχαριστημένος γιατί θα ξεμούδιαζε λιγάκι. Είχε βαρεθή πια να γυαλιζει μπότες και να κάθεται χωρίς ν' άκούη τουφεκίδι.

Κι' ένθ' ο Γιάννης διευθυνόταν στο Όράν, ο Έρρικος έφευγε για δεύτερη φορά για την Κοσταντή. Ο στρατηγός Δαμρεμόν είχε άποφασίσει να δώση όριστικό χτύπημα, για να εξαγοράση την άποτυχία της πρώτης πολιορκίας.

Το κανόνι έμελλε και πάλι να βροντήση!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Οι μικροί Μπερτινύ.

Πολλά στρατιωτικά όνόματα της Γαλλίας έχουν συνδεθή με την έκστρατεία αυτή της Αφρικής. Ο Μάκ-Μαών, ο Πελισσιέ, ο Καβαινιάν, ο Καρομπέρ και άλλοι. Μά άνάμεσα σ' όλους ένα όνομα ξεχωρίζει: του στρατηγού Μπυγκώ, που άργότερα έγινε στρατάρχης της Γαλλίας.

Ο Μπυγκώ δεν ήταν μόνο καλός στρατηγός. Ήταν και κατακτητής άποικιών. Την τελευταία αυτή ιδιότητα μη νομίζετε ότι είναι εύκολο να την έχουν όλοι.

Μια καινούργια χώρα δεν άρκει να την ύποτάξη κανείς με τη βία. Θάταν άδικος κόπος, αν δεν θάξερε να την χρησιμοποιήση.

(Άκολουθεί)

ΚΑΡΑΒΙΑ ΓΟΡΓΟΤΑΞΕΙΔΑ...

Καράβια γοργοτάξειδα, τα όνειράτά μου τρέχουν σε θάλασσες φανταστικές, σ' όρίζοντες καινούργιους.

Κοπαδιαστά ξεκίνησαν το θαμπερό το δειλί για κάποιο μαγευμένο φως που τα τραβέ κοντά του.

Καράβια γοργοτάξειδα, τα όνειράτά μου τρέχουν. Για το στερνό ξεκίνησαν νοσταλγικό ταξείδι.

Τάχα θα βρούνε μια σεριά, ν' άράξουνε λιμάνι; ή μέσο σ' άγρια πέλαγα θα σφαιραστούν νούαγια;

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ

Ήμουν διοικητικός ύπάλληλος στην Καστοριά, όταν το Έλληνικό Κράτος άνοιξε τις πύλες της Μακεδονίας κι' εισόρμησε απ' όλες τις μεριές, κοχλάζοντας και βουζώντας, το θαλό ποτάμι του βουλγαρικού στρατού.

Άναστάτωση και πανικός... Οι έλληνικές άρχες έφευγαν. Ο έλληνικός στρατός μάζευσ τις σημαίες του και τραβιόταν. Ήμουν ή μόνη σχεδόν έλληνική άρχή που έμεινε κει κι' έρχόταν σ' έπαφή με τους Βουλγάρους, για να κανονίζονται τα διάφορα ζητήματα που γεννιόνταν κάθε λίγο από τη βουλγαρική κατοχή, τη βουλγαρική θρασύτητα, το βουλγαρικό φανατισμό και προπάντων από τη βουλγαρική βρεξη για την περιμάχητη και πολυπόθητη εκείνη Μακεδονία, που κι' αυτοί οι ίδιοι ακόμα άποροϋσαν πώς την είχαν τότε, έτσι ξαφνικά κι' άπροσδόκητα, στα χέρια τους!

Δυο Βούλγαροι αξιωματικοί έρχόνταν στο γραφείο μου καθεμέρα. Ο ένας λεγόταν Κύρωφ κι' ο άλλος Βάγεφ. Ο πρώτος δεν ήξερε παρά μόνο γερμανικά, γαλλικά ούτε ο ένας ούτε ο άλλος, έλληνικά ούτε λέξη κανείς,—θεός φυλάξου!—κι' ή συνομιλία μας, ψυχρή και τυπική, γινόταν δύσκολα με τα λίγα βουλγάρικα που ήξερα έγώ.

Σ' όλο το διάστημα, μιλούσαμε όρθοί και κοιταζόμαστε σά θεριά, που άόρατα κάγγελα διαταγών κι' εύθυνών τα κρατούσαν σ' άπόσταση για να μην άρπαχοϋν...

Άποκλεισμένοι απ' όλον τον άλλον κόσμο, στο διάστημα της βουλγαρικής κατοχής του μέρους εκείνου, τίποτα δεν ήξερα, τίποτα δεν μαθαίναμε, ούτε τί γινόταν στη λοιπή Ελλάδα, ούτε τί εξέλιξη λάβαινε ο ευρωπαϊκός πόλεμος.

Κι' όμως,—ποιός θα το πιστευεί— ή «Διάπλασι», μονάχα ή «Διάπλασι», μάς έρχόταν ταχυτικά! Άργοσε πολλές φορές, μά πάντα έρχόταν. Οι Βούλγαροι, βλέπετε, για να μαθαίνουν τί γινόταν στην Ελλάδα και για να παρακολουθούν τα κινήματα των Συμμάχων, άφιναν τα έλληνικά ταχυδρομεία να φτάνουν στο Σόφοβιτς. Έκει κρατούσαν όλες τις έφημερίδες κι' όλα τα γράμματα. Άφιναν όμως τη «Διάπλασι» να εξακολουθή το δρόμο της και να μοιράζεται στους συνδρομητές της, γιατί ήταν φύλλο «χωρίς ειδήσεις» κι' έπομένως χωρίς καμμιά χρησιμότητα για' αυτούς...

Φαναστήτε λοιπόν τη χαρά μας κάθε φορά που το φύλλο της έφτανε στα χέρια μας, έτσι σά μια λευκή πε-

ριστέρα με το τριανταφυλλί της περιλάιμο, έρχόμενη από τον κατακλυσθέντα για μάς άλλον κόσμο! Κι' από τα ψευδώνυμα, από τις Έπιστολές του Φαίδωνος, από την Άλληλογραφία, απ' το κάθε τί, προσπαθούσαμε πια να μαντέψουμε, να συμπεράνουμε, τί γινόταν στην «πέραν του Άλιάκμονος» Ελλάδα, σε καιρό που την «έντευθεν», όλη σχεδόν, την είχαμε παραδώσει στους Βουλγάρους.

Μια μέρα, μόλις είχε φτάσει ή «Διάπλασι» κι' είχα άρχισει να τη διαβάζω, να και μπαίνουν στο γραφείο μου οι δυο Βούλγαροι.

Ψυχρός και στρυφνός, με άγανάκτηση για την κατάντια μου και με μια ντροπή που θάλεγε πώς με χτυποϋσε μ' έρυθρά ραπίσματα, έφησα τη «Διάπλασι» στο τραπέζι, σηκώθηκα. Κι' άρχισα με εύθως την ξερή κι' αυστηρή συζήτηση μας.

Σέ λίγο όμως, βλέπω τον Βάγεφ να πλησιάζη στο τραπέζι, να παίρνη στα χέρια του τη «Διάπλασι» και να την παρατηρή προσεκτικά... Δεν ήξερα τί να ύποθέσω,—διάβαζε; έδλεπε τις ζωγραφιές; το γραμματισμο;—διανέξαφνα τον βλέπω να στρέφεται σε μένα ζωηρά και τον άκούω να μου λέη σε καθαρή και ξάστερη έλληνική: —«Διάπλασι!» Παίρνεις τη «Διάπλασι»;

Κατάπληκτος, του άπαντώ: —Ναι... την παίρνω ως παλιός της συνταξιούχος... αλλά... πώς ξέρεις εϋύ τη «Διάπλασι»; Και μιλάς έλληνικά; Έλληνες είσαι και δε μου το λές;!

Ο Βάγεφ τράχτηκε. Ο Κύρωφ παραξενεύτηκε κι' αυτός μπροστά σε τέτοια άποκάλυψη κι' άφωνος έμεινε στην άκρη.

Πέρασαν λίγες στιγμές... —Όχι, μου λέει ο Βάγεφ, είμαι Βούλγαρος. Κατάγομαι όμως από τη Φιλιππούπολη, ή μητέρα μου ήταν Έλληνίδα. Σαν ήμουν μικρός, αυτή με είχε γράψει στη «Διάπλασι» κι' αυτή μ' έμαθε έλληνικά... Έ, όταν την είδα ξαφνικά εδω, ύπερ' από τόσα χρόνια που είχα να την ιδω, τα παλιά όλα ξαναζωντάνεψαν μπροστά στα μάτια μου... Μου φάνηκε πώς είδα τη μακαρίτισσα τη μητέρα μου να μου τη φέρνη και να μου λέη: «Έλα, Βάγια, ήρθε πάλι ή Διάπλασι σου!...» Πόσα χρόνια από τότε!... Στις συγκλήσής μου δε μπόρεσα, δε συλλογίσθηκα να κρατηθώ. Και σοϋ μιλήσα...

—Κι' άφοϋ ήξερες τόσο καλά έλληνικά, του λέω, γιατί δεν τόλεγε, εύλογημένε, παρά μ' έκανες να σκάζω καθεμέρα με τα λίγα μου βουλγάρικα;

—Γιατί τώρα είμαι Βούλγαρος, μου

άποκρίθηκε, κι' ο συνάδελφός μου από δω Βούλγαρος απ' την καρδιά της Βουλγαρίας!

Από την ήμέρα εκείνη, δεν συζητούσαμε πια όρθοί, ούτε κοιταζόμαστε σά θεριά έτοιμα νάρπαχτομε... Καθόμαστε και τα λέγαμε σχεδόν σά φίλοι, μαλακά, ήσυχα, ήμερα. Οι όμιλλες μας για τα «άναφυόμενα ζητήματα»—και πόσα δεν ήταν καθεμέρα!—δεν είχαν πια την πρώτη εκείνη ξηρότητα, ψυχρότητα και τραχύτητα. Και, φυσικά, συνεννοούμαστε και συμβιβαζόμαστε πιο εύκολα. Κι' ίσως-ίσως χάρη στη «Διάπλασι» και στην άγάπη που της είχε μικρός εκείνος ο Βούλγαρος, πολλά απ' αυτά τα ζητήματα λύθηκαν εύνοϊκά για μάς τους Έλληνες κι' ακόμα ίσως συνετέλεσε ή «Διάπλασι» να μην πάθη τίποτα ή Καστοριά όπως ή Άνατολική Μακεδονία και να μη σπρθή κι' ο ύποπαινόμενος, όπως τόσοι άλλοι, όμηρος στη Βουλγαρία...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ. (Το παλιό Κεντρί.)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Άγαπητοί μου,

ΝΑΣ φίλος μας, από τους πιο μεγάλους,— είναι 18 χρονών, — από τους πιο μορφωμένους,— σπουδάζει στη Γερμανία,— όχι όμως κ' από τους πιο... έξυπνους,—σιγά! αυτό το λέει ο ίδιος από μετριοφροσύνη,— μου έγραψε ένα μεγάλο και παράξενο γράμμα. Το λέω έτσι, γιατί ζητήματα σαν κι' αυτό που προβάλλει, στην εποχή μας θεωρούνται πια λιμμένα και κανένας δεν παρασκοτίζεται για τέτοια. Κι' όμως το παιδί έχει πολύ σωατές, πολύ λογικές και πολύ σπουδαίες, αν θέλετε, άπορίες. Του γεννήθηκαν καθώς διάβαζε ένα περίφημο, ένα κλασσικό βιβλίο, τη «Μίμηση του Κυρίου ήμων Ίησού Χριστού». Το βιβλίο αυτό, που είναι μια δυνατή προπαγάνδα, μια εύγλωττη προτροπή για το μοναχικό βίο,—το έγραφε λατινικά κάποιος άνώνημος καλόγερρος του παλιού καιρού στη Γαλλία, δεν ξέρει κανένας ποιός, μά που ήταν γερός συγγραφέας,—το βιβλίο αυτό τον έπεισε: Ναι, αυτό λέει κι' αυτό θέλει ο Χριστός: Να μοιράσουμε τα υπάρχοντά μας στους φτωχούς, και να τον άκολουθήσουμε, δηλαδή να γίνουμε... καλόγεροι. Έτσι μόνο θα σωθούμε, θα πάμε

ΝΑΣ φίλος μας, από τους πιο μεγάλους,— είναι 18 χρονών, — από τους πιο μορφωμένους,— σπουδάζει στη Γερμανία,— όχι όμως κ' από τους πιο... έξυπνους,—σιγά! αυτό το λέει ο ίδιος από μετριοφροσύνη,— μου έγραψε ένα μεγάλο και παράξενο γράμμα. Το λέω έτσι, γιατί ζητήματα σαν κι' αυτό που προβάλλει, στην εποχή μας θεωρούνται πια λιμμένα και κανένας δεν παρασκοτίζεται για τέτοια. Κι' όμως το παιδί έχει πολύ σωατές, πολύ λογικές και πολύ σπουδαίες, αν θέλετε, άπορίες. Του γεννήθηκαν καθώς διάβαζε ένα περίφημο, ένα κλασσικό βιβλίο, τη «Μίμηση του Κυρίου ήμων Ίησού Χριστού». Το βιβλίο αυτό, που είναι μια δυνατή προπαγάνδα, μια εύγλωττη προτροπή για το μοναχικό βίο,—το έγραφε λατινικά κάποιος άνώνημος καλόγερρος του παλιού καιρού στη Γαλλία, δεν ξέρει κανένας ποιός, μά που ήταν γερός συγγραφέας,—το βιβλίο αυτό τον έπεισε: Ναι, αυτό λέει κι' αυτό θέλει ο Χριστός: Να μοιράσουμε τα υπάρχοντά μας στους φτωχούς, και να τον άκολουθήσουμε, δηλαδή να γίνουμε... καλόγεροι. Έτσι μόνο θα σωθούμε, θα πάμε

στον Παράδεισο, θα βρούμε «θησαυρό στον ουρανό». Αλλά γιατί δεν το κάνουμε; γιατί επιμένουμε να ζούμε ακόμα στον κόσμο και να μας νοιάζει για τόσα πράγματα, άσχετα με τη σωτηρία της ψυχής μας; Γιατί, εκτός από την Εκκλησία, να συζητάμε... και στο θέατρο; γιατί, εκτός απ' τα θρησκευτικά, να διαβάζουμε ή να γράφουμε και τόσα άλλα; Είμαστε λοιπόν άμαρτωλοι άσυγχώρητοι; Θα πάμε κατ' εδθεία στην Κόλαση; Και δε θα σωθούν από μας όλοι, τα εκατομμύρια της γης, παρά οι λίγοι, οι μετρημένοι καλόγεροι;—Σ' αυτά με παρακαλεί ο φίλος μας να του απαντήσω. Γιατί ούτε καλόγερος βέβαια έννοιει να γίνει, —άλλοίωτικα γινόταν και τελείωνε!— μά ούτε πάλι θέλει να ζή έτσι, στραβά, αντίθετα σ' εκείνο που η «Μίμηση» του έδειξε τόσο πειστικά ως το θέλημα του Χριστού και το πνεύμα του Εδωγγελλίου του.

Μά κι' εγώ νομίζω πως δεν πρέπει να ζή κανείς αντίθετα στο πνεύμα του Εδωγγελλίου. Το πνεύμα όμως του Εδωγγελλίου είναι πραγματικώς όπως το παρουσιάζει ο παλιός εκείνος άγνωστος καλόγερος; να μιράσουμε δηλ. τα υπάρχοντά μας και να γίνουμε όλοι καλόγεροι; Για, να ίδοιμε. Τι λέει το Εδωγγελλίο; Μία μέρα, ο Χριστός άπάντησε έναν πλούσιο νέο και του είπε: «Θέλεις να σωθής; Μοίρασε τα υπάρχοντά σου στους φτωχούς, απόκτησε έτσι θησαυρό στον ουρανό, και άκολούθησέ με!» Αλλά γιατί να τον άκολουθήσω; Τι τον ήθελε ο Χριστός εκείνον το νέο; Είναι φανερό: ο,τι ήθελε και τους άλλους που τον άκολουθούσαν: Να τον κάνουν μαθητή του, όπαδό του, άπόστολο, κήρυκα της διδασκαλίας του. Να μάθω πρώτα αυτός κι' έπειτα να διδάξω και σ' άλλους το «άγαπάτε άλλήλους» το «άγαθοποιείτε τους έχθρούς ύμωv», το «έχων δύο χειτώνας δώτω τον ένα» κτλ.

Άλλο άπόστολος λοιπόν κι' άλλο καλόγερος. Υπήρξαν άπόστολοι που δεν ήταν καλόγεροι, όπως υπήρξαν και καλόγεροι που δεν ήταν άπόστολοι. Άρα το πνεύμα του Εδωγγελλίου, όσον άφορρά την ιστορία του πλούσιου νέου, που σ' αυτή άπάνω στηρίζεται όλη η «Μίμηση», δεν είναι να γίνει, όποιος θέλει να σωθής, καλόγερος, αλλά άπόστολος του Χριστού. Άπόστολος όμως του Χριστού, του Εδωγγελλίου του, της Ήθικής του, μπορεί να είναι ένας άνθρωπος και χωρίς να φορή ράσα ή να ζή σε μοναστήρι. Άρκει πρώτα-πρώτα να ακολουθή ο ίδιος την Ήθική αυτή, —νάγαπή τον πλησίον του σαν τον εαυτό του, να ειραγέτη τους φτωχούς, να κάνουν καλό στους έχθρούς του κτλ. — κι' έπειτα, με το

παράδειμά του στην κοινωνία, με το λόγο του, γραπτό ή προφορικό, να προτρέπη και τους άλλους να την άκολουθήσουν.

Μά και στο θέατρο μπορεί έξαιρετικά να πηγαίνει και να το υποστηρίξει, όσο διδάσκει κι' αυτό τις ίδιες αρχές και μια τίμια εργασία να κάνει, για να ζή και ναχη τον τρόπο να βοηθή τους όμοιους του και τους πιο φτωχούς απ' αυτόν και να διαβάσει όσα του χρειάζονται για την εργασία του ή τη γενική του μόρφωση, κι' ως μην είναι όλα «θρησκευτικά» και τελοςπάντων να ζή σαν κοινωνικός άνθρωπος, ενάρετος, καλός, χρήσιμος. Έ, λοιπόν κάθε τέτοιος καλός άνθρωπος έν' ένας άπόστολος του Χριστού. Και κάνει σύμφωνα με το πνεύμα, με το Ίδανικό του Εδωγγελλίου, και σ' ό,τι άφορρά τις ήθικές του αρχές γενικά, και σ' ό,τι άκόμα άφορρά την ιστορία του πλούσιου νέου.

Μπορεί τώρα κάποιος να πη: Πώς λοιπόν ο συγγραφέας της «Μίμησης» έζηει έτσι αυτή την ιστορία; Την παρεξήγησε; Και μες τώρα ξέρουμε καλύτερα το Εδωγγελλίο από τον σοφό, τον έρωμένο εκείνο, τον άγιον άνθρωπο που έγραψε το περίφημο βιβλίο, είτε ο Έπίσκοπος Ίερων ήταν, όπως λένε, είτε ο μοναχός Θωμάς, είτε άλλος;— Νά σας το εξήγησω. Εκείνο τον καιρό άκόμα, το Ίδανικό του Εδωγγελλίου, δηλαδή της χριστιανικής διδασκαλίας, ήταν ο μοναχικός βίος. Κι' όλοι, να πούμε, οι Άπόστολοι απέβλεπαν στην ίδρυση μιας χριστιανικής κοινωνίας, μιας πολιτείας άγγελικής, ουράνιας, που θάταν στηριγμένη στην άδελφική άγάπη και στην κοινότητα. Νά ζουν δηλαδή οι άνθρωποι σαν άδελφια, να μην έχη κανείς δική του περιουσία, να καλλιεργούν όλοι τη γη και να μοιράζονται τα γαθά της. Και τέτοιες άπάνωκάτω μικρές κοινωνίες ήταν τα μεγάλα τότε μοναστήρια, τα κοινόβια που θά μεγάλωναν σιγά-σιγά και θά επικρατούσαν, όταν πιά όλοι οι άνθρωποι θά φωτιζόνταν να γίνουν καλόγεροι. Μ' αυτό το σκοπό γίνονταν όλη εκείνη η προπαγάνδα. Ήταν το Ίδανικό της εποχής, που και Βασιλοπούλες κάποτε το άγκάλιαζαν, και Βασιλιάδες.

Γρήγορα όμως είδε ο κόσμος πως η καλογηρική ήταν βαρειά και το Ίδανικό της άγκαταλείφθηκε. Οι πρώτοι του εκείνοι Άπόστολοι πέθαναν χωρίς να γεννηθούν άλλοι κατόπι. Αλλά δεν πέθανε και το Ίδανικό. Ήταν αιώνιο αυτό, άθάνατο. Και ξαναγύρισε άργότερα με άλλη μορφή. Όχι πια μοναστήρια, αλλά κοινά έργοστάσια και κοινά χτήματα: όχι πια καλόγεροι, αλλά άνθρωποι κοινωνικοί που να ζουν σαν άδελφια. Νά μην υπάρχουν φτωχοί και πλούσιοι, τύραννοι και δοῦλοι:

άλλά να είναι όλοι ίσοι κι' ελεύθεροι, να εργάζονται από λίγο όλοι και να τρώνε, να ντύνονται, να στεγάζονται, να ζουν. Αυτό είναι το σημερινό Ίδανικό του Εδωγγελλίου. Έτσι ξαναγύρισε στον κόσμο. Κι' έτσι θά το υποστηρίξει, αν ζούσε σήμερα, ο συγγραφέας της «Μίμησης», όπως το υποστήριξε ένας άλλος μεγάλος άπόστολος του Χριστού, ο Τολστόϊ. Είναι ο Σοσιαλισμός στην άγνότερη μορφή του και στη βαθύτερη ουσία του.

Έ, το Ίδανικό αυτή τη φορά θά πραγματοποιηθής; Ή θά βρεθής βαρειά κι' η καλογηρική του Σοσιαλισμού και θά άγκαταλειφθής σαν την άλλη; Δεν το ξέρουμε. Μά και να άγκαταλειφθής, πάλι το Ίδανικό, με άλλη μορφή, θά ξαναγυρίσει. Γιατί είναι αιώνιο, άθάνατο σαν την Αλήθεια. «Άγαπάτε άλλήλους». Το είπε ο Χριστός, το είπε ο Θεός. Αυτό είναι, δεν έχει άλλο!

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Η ΑΝΘΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΣ Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΪΗ
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. (Συνέχεια)

Κι' οι γείτονες που τάκουσαν, είπαν: —Τυχερή στάθηκε η Άνθούλα! Η όμορφη και πλούσια κείνη άρχόντισσα δε θά την αφήσει έτσι. Της έφεξε της μικρής! Άνοιξε η τύχη της με το σκυλάκι που βρήκε!..

Κι' από το ψωμί, κι' από το κρέας, κι' από το κρασί άκόμα, ο Φραντής χάρηκε περισσότερο το χρυσό νόμισμα που του έδωσε η κόρη του.

—Είκοσι φράγκα! φώναξε, φιλώντας τη με στοργή και συγλήνηση. Σύν, βλέπω, βάλθηκες με τα σωστά σου να διώξεις τη φτώχεια απ' το καλυδόσιπτό μας!

Ναι, με τα είκοσι εκείνα φράγκα, —συλλογίζόταν, —πιθανό νακανε το νοικοκύρη να λάβη λίγη όπομονή. Ός τον Αύγουστο, που θά πουλούσε το στάρι του, μπορούσε να τον άποπληρώση. Μ' αυτή την έλπίδα ήσύχασε λιγάκι.

—Ποιός ξέρει, έλεγε. Ο Θεός είναι μεγάλος. Δε θάφηση να χαθούμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Η Άνθούλα κάνει εύνοχιωμένο τον πατέρα της.

Την Κυριακή, η Άνθούλα σηκώθηκε νωρίς. Και πρώτα-πρώτα κοίταξε πως να κάνει όσο το δυνατό όφραϊότερο το σπιτάκι. Είχε ίδη τόσα λουλούδια στο άρχοντικό και συμπέρανε πως η κυρία Λάντη θά τάγαπούσε πολύ. Αποφάσισε λοιπόν να στολίση το σπιτάκι με λουλούδια.

Ίσα-Ίσα που εκείνη την εποχή τα χωράφια ήταν άνθοςπαρμένα κι' έτσι

η Άνθούλα μπόρεσε να μαζέψη είδών-είδων άγριολούλουδα, κόκκινα, κίτρινα, άσπρα, γαλάζια, βυσινιά. Κι' ήταν αλήθεια για ζωγραφιά όταν γύρισε στο σπίτι, κρατώντας στην άγκυλιά της όλα εκείνα τα λουλούδια που σχεδόν την έσκέπαζαν.

Αλλά που να τα βάλγη; Ούτε βάζα είχε, ούτε γάστρες. Μόνο μερικά πήλινα κανάτια για το γάλα και μερικές γαβάθες. Άπ' αυτά πήρε κι' έποποθέτησε τα λουλούδια με τις πρασινάδες τους, έτσι όπως τάβλεπε και στο χωράφι. Ήθελε να κάνουν καλή έντύπωση στην κυρία.

Όστερα χτύπησε η καμπάνα κι' η Άνθούλα πήγε στην εκκλησιά νακούση τη λειτουργία. Τη στιγμή εκείνη φάνηκε έν' άμάξι. Η Άνθούλα παραμέρισε για να περάση κι' είδε πως μέσα στάμαξι ήταν η κυρία Λάντη. Όστε κρατήσε το λόγο της κι' έρχόταν να την ίδη!..

Η πλούσια άρχόντισσα κατέθηκε από τάμαξι και μπήκε στην εκκλησιά. Τι όμορφη που ήταν και τι όρατα ντυμένη! Άφηλή και λεπτή, είχε μία μεσούλα σα διακτυλίσι και κάτι μεγάλα μεγάλα μάτια. Άμή τα μαλλιά της; Ποτέ δεν είχε ίδη τέτοια μαλλιά η Άνθούλα! Το χρώμα τους ήταν άπαραλλαχτο με το χρυσό νόμισμα που της είχε δώσει.

Στάθηκε λίγο στην εκκλησιά και γύρισε βιαστικά στο σπίτι, μην πήγαινε η κυρία και δεν την έβρισκε.

Πλησιάζοντας, άκουσε μία ζωηρή συνομιλία. Ο πατέρας της μιλούσε με κάποιον και πότε παρακαλούσε πότε θύμωνε. Η μικρή άνοιξε την πόρτα κι' είδε μέσα τον κύρ-Θάνο, το σπιτονοικοκύρη τους.

—Δεν προσμένω πιά, κύρ Φραντή! έλεγε τη στιγμή εκείνη. Ή πλήρωσε με η φύγε.

—Έγε λίγη όπομονή, κύρ Θάνο μου! Όλα μου ήσαν άνάποδα, το ξέρεις. Έχασα τη γυναίκα μου, μπήκα στα χρέη ως το λαιμό, δεν μπόρεσα ούτε να δουλέψω, γιατί σαν κλαίη ή καρδιά, τα χέρια δε δουλεύουν...

—Και τί με νοιάζει έμένα; Έγώ θέλω τον παρά μου. Είδεμη άδειάζε μου τη γωνιά.

—Μά που θέλεις να πάμε, κύρ Θάνο, η Άνθούλα μου κι' εγώ; Έδώ ζήσαμε τόσα χρόνια. Που να πάμε τώρα; τί να κάνουμε; Σκέψου λίγο!

—Αυτό εσύ να το σκεφτής. Έγώ τον παρά μου θέλω. Τάκουσ; Έλα και τα πολλά λόγια είναι φτώχεια.

—Δεν έχεις εδσπλαχνία, κύρ-Θάνο, κι' ο Θεός θά σε τιμωρήση...

—Μάλιστα! την έννοια μου έχει τώρα ο Θεός!..

—Έγώ λέω πως άργά η γρήγορα ο

Θεός τιμωρεί τους κακούς: μά τους φτωχούς δεν τους άφνει να χαθούν. Λοιπόν, θά πάρης τα είκοσι φράγκα που σου δίνω;

—Χρυσάφι είναι και να μην το πάρω; Τα παίρνω. Σου λέω όμως καθαρά και έξαστερα πως αν, ως την έρχόμενη Δευτέρα, δε μου δώσης και τα ποδέλοια, θά σε διώξω, δεν έχει!

—Άνθούλα μου, παρακάλεσε και συ τον κύρ-Θάνο. Μπορεί να σε λυπηθής σένα που είσαι μικρή.

—Κύρ-Θάνο, σε παρακαλώ, έπε η Άνθούλα: λυπήσου μας: μη μας διώχνεις: θά δουλέψω κι' εγώ και θά σε πληρώσουμε...

Κι' η μικρή τελείωσε με λυγμούς. —Δεν έχω καιρό νακούω τα μωρά να κλαίνε! φώναξε ο σκληρός άνθρωπος. Τη Δευτέρα θέλω τον παρά μου, τέλειωσε!

Κι' έσπρωξε την πόρτα για να βγής. Άλλά τη στιγμή εκείνη φάνηκε η κυρία Λάντη.

Ήταν άραγε πολλήν ώρα κει-έξω κι' είχε άκούσει την όμιλία; Θά μπορούσε να το υποθέση κανείς από τη ματιά που έβριζε στον κύρ-Θάνο, χωρίς να του ανταποδώση το βαθύ του χαιρετισμό. Παραμέρισε μόνο για να τον αφήση να περάση, έπειτα έγενεψε στον όπηρέτη που τη συνόδευε να πλησιάση, του είπε κάτι τι σιγά και, άφου αυτός έφυγε, η κυρία μπήκε στο σπίτι.

Η καίμενη η Άνθούλα, που με τόση λαχτάρα περίμενε αυτή τη στιγμή, είδε όλη τη χαρά της να γίνεται λύπη. Οδ' έβλεπε πιά τα λουλούδια που είχε μαζέψει, τόσο δακρυσιμένα ήταν τα μάτια της. Όστόσο προσπάθησε να κρύψη τη λύπη της, να κρατήση το κλάμα και να δείξη την εύγνωμοσύνη της στην εύγενικιά κυρία που καταδεχόταν να μπη στο φτωχικό της.

—Έχεις ένα χαριτωμένο κορίτσι, κύρ Φραντή! έπε η κυρία Λάντη στον πατέρα.

Και πήρε την καρέκλα που της έδωσε η Άνθούλα κι' εκάθησε άφελέστατα.

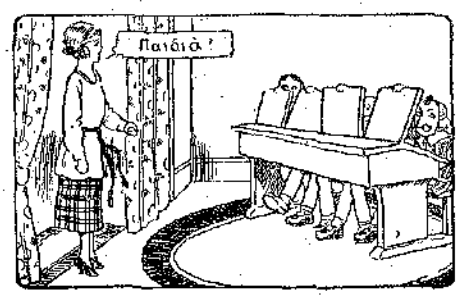
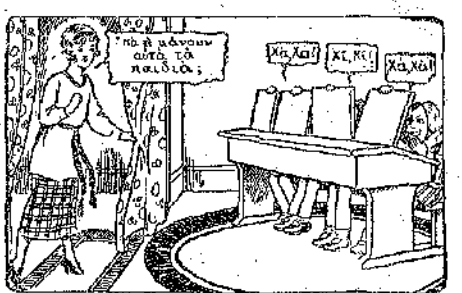
—Η καλεσύνη σου, κυρία μου, άποκρίθηκε ο Φραντής. Η αλήθεια είναι πως δεν έχω παράπονο από την Άνθούλα μου. Τι λέω; Άν δεν είχα αυτό το κορίτσι, κι' εγώ δεν ξέρω τί θά γινόμουν.

—Άλλά είναι μικρή άκόμα και μου φαίνεται πως δεν θά μπορεί να σε βοηθή. Πηγαίνει σχολείο;

—Που να πής μείνη καιρός για σχολείο, κυρία μου! Έχει τόσες δουλειές! Αδτη βούσκει τα ζωντανά, αυτή τάρμέγει, αυτή κάνει το τυρί, αυτή μαγειρεύει το φαί μας, αυτή συγυρίζει το σπίτι... Όσο μικρή κι' αν είναι, αυτή, βλέπεις, έμεινε τώρα νοικοκυρά.

—Μπράβο, Άνθούλα! έλα δώ, κόρη μου!.. (Άκολουθεί)

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΑΣΤΕΙΟ

Η καίμενη η Δασκάλα, άποσιωμένη όλη στα παιδιά, θέα δεν είχε πως μίμησε το Τριώδι και καθένας μπορούσε να μασκαρευθής. Τα παιδιά όμως το ήσαν καλά. Τους το είχαν μάθει οι βιτρίνες των μαγαζιών που πουλούσαν μάσκες και χαρτοπόλεμο... Κι' έπειδή έβριναν πως ήταν άνάγκη να το μάθω κι' η Δασκάλα, σοφιστησαν να της κάμουν έν' άστειο. Άλλ' αυτό είναι έλασθόλογο περιττό να σας το διηγηθώ εγώ. Οι τέσσερες αυτές εικόνες σας τα διηγούνται τόσο όφρατα και τόσο καθαρά! Θά προσέσω μόνο δι στο τέλος, άφου τρώμαξε για καλά η καίμενη η Δασκάλα, κι' άφου θυμήθηκε, κατάλαβε και συνήθε, γελώντας έπε: «Και του χρόνου, παιδιά! Είστε οι πρώτοι μασκαρευθίκοι... που βλέπω φέτο!» Α. Χ.

